

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ»
з нагоди відзначення 80-річчя
Івано-Франківського коледжу фізичного виховання
Національного університету фізичного виховання і спорту України
та Міжнародного дня дитини**

28 травня 2020 року

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК - КИЇВ, УКРАЇНА

«Теоретико-методичні аспекти фізичної культури і спорту» : Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю [Збірка матеріалів]. Івано-Франківськ – Київ: Національний університет фізичного виховання і спорту України [електронний ресурс]. 28 травня 2020. 140 с.

Редакційна колегія:

- Борисова О.В.** д. фіз.вих., професор кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України
- Василенко М.М.** д. пед. наук, професор кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації факультету здоров'я, фізичного виховання та туризму Національного університету фізичного виховання і спорту України
- Гончаренко Є.В.** канд.фіз.вих., доцент кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України; декан тренерського факультету;
- Нагорна В.О.** канд. фіз.вих., доцент кафедри спортивних ігор, МСМК з більярдного спорту; заслужений тренер України
- Пасічник Л.В.** канд. фіз. вих., викладач кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України; директор Івано-Франківського коледжу фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України; Заслужений працівник фізичної культури і спорту України; Заслужений тренер України
- Оришко С.П.** канд. пед. наук, доцент, завідувач відділенням по спеціальності Івано-Франківського коледжу фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України, викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України, членкиня Науково-методичного сектору фахової передвищої овіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України
- Ткачук В.П.** канд. пед. наук, голова циклової комісії теорії і методики фізичного виховання Івано-Франківського коледжу фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України, викладач кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України
- Юденко О.В.** канд. пед. наук, доцент кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту тренерського факультету Національного університету фізичного виховання і спорту України

В збірнику представлено результати наукових праць студентів, магістрантів, молодих науковців, які присвячено 80-річчю Івано-Франківського коледжу фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України.

ЗМІСТ

Назва публікації	Автори	Стор.
СЕКЦІЯ 1.ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ РІЗНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ		
Залучення молодших школярів до занять масовим спортом	<i>Ю.А. Маланій, В.П. Ткачук, Х.В. Паньків</i>	6
Особистісні якості та професійні здібності фітнес-тренера як необхідна умова його професійної реалізації	<i>І.С. Матвієнко, П.О. Матвієнко</i>	10
Формування ключових компетентностей учнів основної школи у процесі навчання фізичною культурою	<i>М.М. Масевич</i>	14
Педагогічні умови впровадження тай-бо у систему фізичного виховання студентів	<i>Л.В. Пасічняк, С.І. Степанюк, Н.В. Гунько</i>	18
Підвищення ефективності фізичного виховання учнів основної школи засобами оздоровчого фітнесу	<i>В.П.Ткачук, С.П.Оришко, В.С.Максименко</i>	24
Роль рухової активності в процесі еволюції людства	<i>Б.Б. Сенишин, І.Ю. Соверда</i>	28
СЕКЦІЯ 2.ІСТОРИКО-СОЦІАЛЬНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ		
Готовність студентів-бакалаврату до участі у фізкультурно-спортивній реабілітації з використанням засобів футболу	<i>Д.С. Бабенко, О.В. Юденко, С.В. Бойченко</i>	35
Засоби фізичної терапії ветеранів АТО, які займаються легкою атлетикою в фізкультурно-оздоровчих секціях	<i>А.С. Білоус, О.В. Юденко, Н.М. Крушинська В.В. Шевченко</i>	44
Становлення і розвиток футболу у Станіславському технікумі фізичної культури в післявоєнний період	<i>Р.В. Дмитрів, В.В. Мілевський</i>	55
Проблеми матеріально-технічного забезпечення в підготовці юних фехтувальників	<i>Д.В. Заболотна, К.В. Краснянський</i>	61
Історія зародження та розвитку роллерспорту	<i>Ю.І. Іванишин, Ю.І. Мельничук,</i>	65

Історичні аспекти розвитку бадмінтону	<i>Д.В. Лилик В.О. Левчук, Х.В. Паньків, В.П. Ткачук</i>	71
Професійно-спрямовані дисципліни в системі підготовки магістрантів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»	<i>А.О. Пархоменко, М.Ю. Титаренко, О.В. Юденко, Є.В. Гончаренко</i>	76
Історичні аспекти розвитку фехтування в Україні	<i>А.І. Самко, К.В. Краснянський</i>	83
Спортивне орієнтування як ефективна складова комплексної фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів-військовослужбовців АТО і ОСС в Україні	<i>М.О. Тимощук, О.В. Юденко</i>	88
Суглобова гімнастика – ефективна складова комплексних програм фізкультурно-спортивної реабілітації учасників АТО	<i>Я.М. Фролов, А.О. Тесленко, О.В. Юденко, Н.М. Крушинська</i>	96
СЕКЦІЯ 3. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ СПОРТИВНОЇ НАУКИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ		109
Програмування освітнього процесу тренерів з пул-більярду в країнах Європи	<i>В.О. Скворцов, Є.Є. Скорородова, А.О. Митько, В.О. Нагорна, Байч Маріо</i>	110
Планування навчально-тренувального процесу юних бадмінтоністів з урахуванням їх вікових особливостей фізичного розвитку на спортивно-оздоровчому етапі підготовки дозанять в ДЮСШ	<i>І.С. Іваницька, Г.В. Петренко</i>	116
Коротка подача з верхнім боковим обертанням як один із основних технічних елементів у техніко-тактичній підготовці кваліфікованих тенісистів	<i>Є.С. Копоть, Г.В. Петренко</i>	122
Сучасний стан погляд на використання інноваційних технологій в психофізичній підготовці фігуристів	<i>Н.В. Кущенко, О.В. Юденко</i>	126
ДОВІДКА ПРО АВТОРІВ		135
ДЛЯ НОТАТКІВ		139

ПРОГРАМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТРЕНЕРІВ

З ПУЛ-БІЛЬЯРДУ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ

В. Скворцов, Є. Скороходова, А. Митько, В.О. Назорна, Байч Маріо

Національний університет фізичного виховання і спорту України

м. Київ, Україна

Факультет кінезіології, Університет Загребу,

м. Загреб, Хорватія

Актуальність.З.С. Варналійрозглядав підприємництво як особливий тип управління, де підприємець раціонально поєднує фактори виробництва на інноваційній основі та власній відповідальності, організовує та керує виробництвом з метою отримання доходу [8].Сьогодні досить прогресивною та фінансово вигідною для підприємців формою проведення навчального процесу в різних галузях є курси, матеріал яких має вузьку спеціалізацію.Особливо актуальною є можливість використання такого навчального матеріалу на он-лайн курсах в умовах сучасної проблеми карантину.Нагальна проблема в розробці інноваційних освітніх програм у галузі спорту, зокрема в пулі, призвела до формування попиту на цей товар у всьому світі [1-7].Саме тому, логічним є приєднання проведення спеціалізованих курсів з діяльністю міжнародної організації, яка надає статус та здійснює рекламу продукції.

Минулий досвід під час європейських більярдних турнірів показав, наскільки потрібно розраховувати на кваліфікованих директорів турнірів, арбітрів з технічної та соціально-просвітницької точки зору. З цією метою Європейська федерація лузного більярду ініціює розробку навчальних програм для організації міжнародних курсів суддів, директорів турнірів та тренерів настільки часто, наскільки це необхідно.

Місія таких навчальних програм - розвивати більярдний спорт, збільшувати число волонтерів, директорів турнірів, арбітрів та тренерів через програми, що сприяють підвищенню ефективності роботи членів турніру та довготривалої працездатності, інвестуючи в регіональні та національні освітні та дослідницькі партнерства. Завданням цієї програми є реалізація освітніх процесів в більярдному спорті в рамках роботи Європейської федерації лузного більярду.

Мета роботи – розробити ефективну навчальну програму для проведення курсів та підготовки більярдних тренерів в країнах Європи.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення, педагогічне спостереження, методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Європейська федерація лузного більярду (ЄФЛБ) організовує міжнародні курси для тренерів, директорів турнірів та арбітрів. Лише ЄФЛБ може організовувати такі курси на європейському рівні. Тому реалізація навчальної програми здійснюється під патронатом ЄФЛБ.

Система сертифікації майбутніх тренерів з більярдного спорту має чотири рівні курсів, що проводяться англійською мовою. Для кожного рівня курсу пропонується стандартний навчальний план, кваліфіковані викладачі та необхідні навчальні матеріали.

Особи, зацікавлені в відвідуванні курсу I та II рівня, повинні звернутися до своєї національної федерації. Курси III та IV рівня зазвичай проводяться під час чемпіонату Європити розраховані на меншу кількість тренерів, які будуть виконувати обов'язки спеціалістів у межах своєї федерації. Щоб отримати право на тренерський курс ЄФЛБ, кандидат повинен мати такі вимоги: кандидату має бути не менше 18 років; успішно пройти курс з вивчення правил ЄФЛБ; вільно володіти англійською мовою; знання основних навичок роботи з комп'ютером; керівництво та командна робота; бути в хороших відносинах з національною федерацією, членом ЄФЛБ; повинен бути зареєстрований власною національною федерацією. Тренери повинні бути зареєстровані в ЄФЛБ через національну федерацію. Ліцензія, надана ЄФЛБ, має дію два спортивні сезони.

Проходження I рівня курсів за матеріалами навчальної програми надає можливість тренеру розкрити освітні аспекти юнацького більярду. Так рівень I – це підготовка кваліфікованих юнацьких тренерів, які не тільки зможуть тренувати та готувати юних більярдистів до змагань U17, але й надаватимуть знання щодо підготовки плацдарму для переходу вихованців на наступний етап багаторічної підготовки. Щоб максимально ефективно використовувати ресурси

та забезпечити оптимальне застосування, курси I рівня будуть проводитись у регіонах країн-членів федерацій, використовуючи акредитованих лекторів та стандартизовані навчальні матеріали, акредитовані ЄФЛБ.

Таблиця 1

ПЛАН ЗАНЯТЬ

Тема	ВСЬОГО	ЛЕКЦІЇ	ПРАКТИЧНЕ	ПРАВИЛА	ІСПИТ З ТЕОРІЇ	ПРАК-Й ІСПИТ	ІНДИВІД-НА РОБОТА
РІВЕНЬ I							
ІСПИТ З ПРАВИЛ	2				2		
ЗМАГАННЯ ТА ЇХ СТРУКТУРА ТА ВИД	2	1		1			3
ВИДИ ПІДГОТОВКИ У БІЛЬЯРНОМ СПОРТІ	2	2					10
ТЕХНІКА	10	1	5			4	20
ВПРАВИ В БІЛЬЯРДНИХ ПРОГРАМАХ	6	1	4		1		10
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ РІЗНИХ ГРУП ГРАВЦІВ	8	2	4			2	20
ПОВЕДІНКА ТРЕНЕРА ТА МОТИВАЦІЯ РІЗНИХ ГРУП ГРАВЦІВ	6	2	2		2		5
ВСЬОГО	36	9	15	1	5	6	60

Курс II рівня призначений для підготовки тренерів для ефективної роботи з юніорами та спортсменами-початківцями. Навчальний план II рівня охоплює всі види підготовки та базується на практичних навичках навчання. У той же час, курс II рівня забезпечує теоретичну базу, достатню для того, щоб тренери могли продовжувати навчатись, як власними зусиллями, так і в структурі навчальних програм. Вступ на II рівень надається успішним та активним тренерам I рівня. Для найбільш ефективного використання ресурсів курси II рівня, як і для I рівня, будуть проводитись в місцях в країнах-членах Європейської федерації, використовуючи акредитовані лекції рівня II та стандартні матеріали курсу. Структура курсу та розклад курсів II рівня є гнучкими (за умови дотримання певних визначених вимог) з метою адаптації до місцевих умов. Нормою буде 4-денний інтернатний курс.

Курс III рівня призначений для ознайомлення з навчанням тренерів, які успішно склали іспит на II рівні та здобули рівень спеціалізації тренера в одній із шести груп підготовки.

ПЛАН ЗАНЯТЬ

ТЕМА	ВСЬОГО	ЛЕКЦІЙ	ПРАКТИЧНІ	ПРАВИЛА	ІСПИТ З ТЕОРІЇ	ПРИКТ-Й ІСПИТ	ІНДИВІД- НА РОБОТА
РІВЕНЬ II							
ХАРЧУВАННЯ І ФІТНЕС	2	1	1				6
ТЕХНІКА	14		10			4	10
ТАКТИКА	10	1	5			4	20
МЕНТАЛЬНА ПІДГОТОВКА В БІЛЬЯРДНОМУ СПОРТІ	2	1	1				4
ВПРАВИ В БІЛЬЯРДНИХ ПРОГРАМАХ	5	1	2		1	1	10
МЕТОДИКА ПОБУДОВИ КОРОТКОСТРОКОВИХ ПЛАНІВ	3	2				1	10
ВСЬОГО	36	9	15	1	5	10	60

Таблиця 3

ПЛАН ЗАНЯТЬ

ТЕМА	ВСЬОГО	ЛЕКЦІЙ	ПРАКТИЧНІ	ПРАВИЛА	ІСПИТ З ТЕОРІЇ	ПРИКТ-Й ІСПИТ	ІНДИВІД-НА РОБОТА
РІВЕНЬ III							
ПРОГРАМУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ В БІЛЬЯРДНОМУ СПОРТІ	2	1			1		6
ДОВГОСТРОКОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГРАМУВАННЯ	2	1			1		6
ІНТЕГРАЛЬНА ПІДГОТОВКА	8	1	3			4	10
АУТОТРЕНІНГ В БІЛЬЯРДНОМУ СПОРТІ	2	1	1				10
ВПРАВИ ДЛЯ ГРАВЦІВ ВИСОКОГО РІВНЯ	20	1	15			4	10
ПК СПОРТИВНОЇ ФОРМИ	2	1			1		3
ВСЬОГО	40	10	19		3	8	60

Завдяки цій спеціалізації вони можуть почати задовольняти потреби своєї країни у тренерах високого рівня. Передбачається, що більшість учасників III рівня продовжать IV рівень. Крім елементів, характерних для курсу, навчальний план III рівня містить основні елементи, спільні для всіх курсів. Після закінчення курсу III рівня, тренер зможе планувати підготовку до змагань для вихованців різних груп підготовки.

Курс IV рівня ґрунтується на досвіді III рівня і може розглядатися як підвищення ефективності тренерської діяльності. Після закінчення курсу IV рівня тренери зможуть здійснювати підготовку висококваліфікованих

спортсменів та вивести їх на високий рівень спортивної форми на головні змагання циклу, планувати та впроваджувати макроцикли тренувань для висококваліфікованих спортсменів в контексті багаторічного плану. Ці плани повинні призвести до досягнення потенційних, високих показників та конкурентних результатів. Курс III та IV рівня проводяться під час участі на чемпіонаті Європи. Доступ до IV рівня відкритий для тренерів, які виконали необхідні умови проходження рівня III, мали мінімум один рік практичного тренерського досвіду та були рекомендовані їх національною федерацією.

Таблиця 4

ПЛАН ЗАНЯТЬ

ТЕМА	ВСЬОГО	ЛЕКЦІЇ	ПРАКТИЧНІ	ПРАВИЛА	ІСПИТ З ТЕОРІЇ	ПРИКТИЧНИЙ ІСПИТ	ІНДИВ-НА РОБОТА
РІВЕНЬ IV							
ПРОГРАМУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ В БІЛЬЯРДНОМУ СПОРТІ	2	1			1		6
ДОВГОСТРОКОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГРАМУВАННЯ	2	1			1		6
ІНТЕГРАЛЬНА ПІДГОТОВКА	8	1	3			4	10
АУТОТРЕНІНГ В БІЛЬЯРДНОМУ СПОРТІ	2	1	1				10
ВПРАВИ ДЛЯ ГРАВЦІВ ВИСОКОГО РІВНЯ	20	1	15			4	10
ПІК СПОРТИВНОЇ ФОРМИ	2	1			1		3
ВСЬОГО	40	10	19		3	8	60

4 РІВНЯ НАГОРОД

Рис. 1 Рівні нагород

Іспит буде розділений на теоретичний іспит та практичний іспит, де офіційний інструктор-тренер буде спостерігати за роботою кандидата. Кандидати, які не досягли встановленого стандартом ЄФЛБ рівня на основі іспиту не можуть бути представлені на подальше тестування до моменту закінчення 3-місячного періоду.

Висновки. Таким чином, розроблена нами навчальна програма, при інтеграції в роботу європейської федерації, розкриває ефективні шляхи проведення міжнародних сертифікованих курсів, що охоплюють підготовку більярдних тренерів з 45 країн Європи. Отже, предмет підприємницької діяльності, навчальні курси за розробленою нами програмою, є ефективним засобом розвитку більярдного спорту фінансово вигідним продуктом, який має попит в європейських країнах, навіть в умовах сучасного стану карантину.

Література

1. Borysova O., Nagorna V., Mytko A., Peretyatyko A., Polishchuk L. The influence of sexual dimorphism on the choice of tactical decision in the playing situation in individual sports. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*. 2020;1(42): 308-311.
2. Борисова О.В., Нагорна В.О., Митько А.О. Індивідуальні підходи в програмуванні підготовки висококваліфікованих більярдистів. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, у 2-х томах. Т. 1. Вип. 152. Чернігів: ЧНПУ; 2018. С.153-156.
3. Борисова О.В., Нагорна В.О., Шутова С.Є., Митько А.О. Модельні характеристики психофізіологічного стану висококваліфікованих спортсменів у стресовій ситуації. *Спортивна наука та здоров'я людини*. 2019;1(1):4-9.
4. Нагорна В.О., Заостровцев А.В. Більярдний спорт: Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Київ; 2011. 71 с.
5. Борисова О.В., Нагорна В.О., Митько А.О. Програми підготовки висококваліфікованих більярдистів Європи: експертна оцінка. *Фізична*

культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць. Вип. 5(24).
Вінниця: ТОВ «Планер»; 2018. С. 160-167.

6. Нагорная В., Полищук Л., Бейж М. Координационные способности как основной компонент подготовленности спортсменов высокого класса в игровых видах спорта (на примере бильярда и тенниса). *Наука в олимпийском спорте*. 2014:(3):8-13.
7. Нагорна В.О., Митько А.О. Аналіз програм підготовки висококваліфікованих більярдистів до головних змагань року. Перспективи, проблеми та наявні здобутки розвитку фізичної культури і спорту в Україні: збірник наукових праць. Вип. 1. Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер»; 2018. С. 133-137.
8. Право на підприємницьку діяльність//Юридична енциклопедія: [у 6 т.]/ ред. кол.Ю.С.Шемшученко(відп. ред.) [та ін.].К. : Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 2003.Т.5: П-С.736с.ISBN 966-7492-05-2.

ПЛАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЮНИХ БАДМІНТОНІСТІВ З УРАХУВАННЯМЇХ ВІКОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУНА СПОРТИВНО- ОЗДОРОВЧОМУ ЕТАПІПІДГОТОВКИ ДО ЗАНЯТЬ В ДЮСШ

І.С. Іваницька, Г.В. Петренко

*Національний університет фізичного виховання і спорту України,
м. Київ, Україна*

Актуальність. Сучасний бадмінтон – це вид спорту, який входить у трійку найважчих за навантаженням ігрових видів спорту –дистанція, яку пробігає бадмінтоніст у матчі, який в двоє коротший за тенісний матч, в два рази довша. Гра під час матчу проходить на позамежних швидкостях: початкова швидкість польоту волана може досягати493 км / год.– абсолютний рекорд швидкості польоту ігрового снаряда; обмін ударами під час розіграшу очка топовими гравцями – до 7 ударів протягом 10 секунд, 108 ударів за 2 хвилини з пульсом більше 200 ударів за хвилину (у топових гравців). [8] Завдяки удосконаленню інвентарю техніка гри професійних бадмінтоністів ускладнилась та стала більш